

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

Štev. 8.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1910.

Leto XXX.

Pastúškin:

Šopek z vrta odbeglih sanj.

Poljana.

Bratje, bratje, naša poljana —
kdo je od vas jo premeril
v rosnih demantih zarana,
v snu, ko se dan je zvečeril,
v belem razkošju poldneva,
v noči, ko mesec nad njenim bogastvom bledeva?

Ljubica, hajdi z menoj na poljano,
ukala, pela boš, jokala z mano!
Žametna še bo perut plahutala,
še si oddahne na tvojem rameni
kot golobica na jasi zeleni:
in če bo žalostna, z njo boš jokala,
in če vesela bo, z njo se smejala —
sladko, o sladko bo meni!

Zamujena pomlad.

Meniško sama, revščine bogata,
je duša sklepala v objemu zime:
„Ko diš pomladi prve obleti me,
to bo življenje, slast, moči potrata!

Na sejmu kupim si ljubezni škrata,
po karnevalsko bodo vroče rime
v dekleta deževale in maksime
zaman zaganjale se v ječe vrata.

In kakor mopsa pestuje princesa,
jaz pestovala smeh bom razigrani,
da bodo se odzivala nebesa.“

Ah da... Kje najde lek naj svoji rani,
ko jo samota skozinskoz pretresa,
če duša sama sebe ocigani?

V ulici sv. Klare.

Gasnejo nam v hrepenenju oči,
prosijo mrkih kostanjev temó:
„Usmili se, milostna, mlade krvi,
v dušo pogrezní uteho sladkó!“

„Rada bi, rada bi“, pravi temá,
ali tolažbe nikoli ne dá.

Znalo bi, dražestna, priti en dan:
prvi še v cvetju zasanjal bi smrt,
drugi bi v tla se zamaknil bolan,
tretjemu dušo zagrenil bi srd.

Kdo pa dajal bi odgovor težak —
mari kostanjev bi žametni mrak?

Sedem volkov.

Po stepi gre sedem volkov,
čez dušo gre sedem vetrov,
in vsi so od severa, vsi so ostrí
in duša pod njimi ječi.

In prvi meglena mladost,
uklenjena drugi prostost,
a tretji bohotno cvetoči je dvom,
četrtri užaljeni dom.

In peti sobratov gorjé
in šesti samotno srcé,
a sedmi ljubav je pogažena v prah —
in tega me najbolj je strah.

Z m a j.

Gasne mesec, pada za Gorjance,
dogoreva medlo, medlo.
Tam sedlá polnoč si svoje vrance,
zdaj se je zagnala v sedlo.

Nad menoj peketa polnoč
in meni zaspati ni moč.

Imel sem ljubico. Bila je mlada
in lepa, v žametasti jopici,
in zvesta, in imela me je rada,
posedala sva tam na klopici
in mehkih sva besed si šepetala,
tako natiho, čulo ni uho,
samo srce . . . A zdaj, ti moja mala,
vse to je nekam daleč, daleč šlo.

Nad menoj peketa polnoč
in meni zaspati ni moč —

od mladosti. Po možganih orje
s korenino žlahtna trta,
tisti lep zakaj svoje razorje,
tisti zmaj, in vrta, vrta . . .

Ksenij Verin :

Jutro.

Potrkali na tvoje okno so in rekli žarki:
Ljubezni čas je zdaj, prekrasna, vstani,
prinašam vonj vijolic ti, ki so jih polni parki,
in himne rož, ki cvetejo v pomladi rani . . .

In ta pastorale je še razločneje zazvenel dve stoletji pozneje iz Watteaujevih slik. Takrat je bilo vse življenje kakor sen o Arkadiji in Watteau je bil njegov največji poet. Njegove slike so sami koncerti, sam smeh in petje, samo razkošno igranje. In vsepovsod motivi zajeti iz muzike. V zelenih vrtovih, kjer tiho šumijo visoka drevesa, sta sedla na marmorno klop pod Erosovim kipom markiz in markiza, opravljena v svilene pastirske obleke. Smejoč sta se poljubila in z elegantno kretnjo je segel parfumovani pastir po gitaro, ležečo pred njim na stezici, in je zaigral smejočo se pesem . . .

Ali pa se je zbrala družba na trati kraj potoka in se smeje in poje in igra in zabava, ker je vse življenje sam smeh in sam solnčen sijaj. In kakor vesela pesem so tudi barve teh slik in njih smejoča in igrajoča se harmonija. —

Globoka je ta vez, ki spaja obrazilno umetnost z muziko, a še ožja je vez med muziko in poezijo, ker sta obe v času razdeljeni in razvijajoči se ter hkratu na sluh delujoči umetnosti. Tudi v poeziji prepleta in blaži ter spaja vse v soglasje muzika. Saj je vsaka umetnost odblesk življenja. Življenje pa nam blaži in oslaja ritem, ki je preveva, pesem, godba, ki je včasih ne slišimo, ki pa vendar zveni v naši duši.

V poeziji je primerov milijon. A nihče ni tega menda lepše izrazil nego Shakespeare, ko je ustvaril peti akt „Kupca beneškega“. Vsi boji, vse strasti so se pomirile, življenje je priplulo v tih pristan, smeh je okrasil in osladil sleherni korak in vsa boleost je pozabljena. In tedaj se zbere vsa družba v mesečni noči in se smeje in razgovarja, in zazveni godba in vse je sam pokoj in sama harmonija. Vse se je spojilo v divni muziki in ves sen o življenju je kakor sanjav pastorale.

V Florenci, konec junija 1910.

Pastúškin :

Ponos.

Kaj togujete, sestré platane,
če vam listi padajo k nogam,
če vršé nad vami črne vrane
kdovekam!

Kaj umiraš, ti moj orel sivi,
moški, donebesni moj ponos?
Naj se ona smeje, ti pa živi,
albatros!